# STANOVISKO ČLENOV INICIATÍVY ZA VLÁDU ZÁKONA K AKČNÉMU PLÁNU NA POSILNENIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY AKO PRÁVNEHO ŠTÁTU

Zvýšenie transparentnosti a predvídateľnosti legislatívneho procesu, odstraňovanie korupcie a systematické zlepšovanie stavu justície patria medzi kľúčové oblasti v snahe o posilňovanie Slovenskej republiky ako právneho štátu. Ako členovia Iniciatívy za vládu zákona („Rule of Law Initiative"), zastupujúci 14 podnikateľských organizácií, zamestnávateľských združení a obchodných a priemyselných komôr, preto vítame zámer vlády Slovenskej republiky prijať Akčný plán na posilnenie právneho štátu. Napriek tomu, že **Akčný plán obsahuje viaceré pozitívne návrhy, absentujú v ňom konkrétne a systematické opatrenia pre posilnenie právneho štátu na Slovensku. Posúdiť jeho reálny dopad preto bude možné až keď budú navrhované opatrenia premietnuté do konkrétnych legislatívnych zmien, do dodržovania platných legislatívnych noriem a prebehne vyhodnotenie ich implementácie.**

Ako posun k zvýšeniu transparentnosti a predvídateľnosti legislatívneho procesu vnímame najmä zámer presadiť **povinné vypracovanie vecného zámeru predkladateľom legislatívy**, ako aj **zapojiť zamestnávateľov do povinných konzultácií v procese tvorby vybraných zákonov**. Za dôležitý tiež považujeme záväzok odstrániť **vplyv politického cyklu na výkon štátnej správy, ako aj odstrániť subjektívny prístup pri ukladaní sankcií.** Budeme pozorne sledovať ako bude vláda všetky spomenuté opatrenia implementovať v praxi do konca kalendárneho roka, ako sa k tomu zaviazala**.** Očakávame tiež, že Národná rada SR sa bude zaoberať odporúčaním vlády a verejne deklarovaným záväzkom predsedu Národnej rady Slovenskej republiky „nájsť efektívny spôsob, ako **informovať verejnosť o podaní poslaneckého pozmeňujúceho návrhu, aby sa na dianie v parlamente dalo včas reagovať.**"

Členovia iniciatívy za vládu zákona majú za to, že v mnohých prípadoch dochádza k prijímaniu legislatívy, ktorá je nad rámec medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky. Je tomu tak aj v prípade **zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb**, ktorým vzniká nový korupčný nástroj, čo s ohľadom na cieľ vlády Slovenskej republiky znížiť korupciu považujeme za neprijateľné.

Za dôležité považujeme aj riešenia súvisiace s dĺžkou súdnych konaní a nízkou predvídateľnosťou súdnych rozhodnutí, na ktoré zamestnávatelia a podnikateľský sektor dlhodobo poukazujú. Budeme preto monitorovať ako navrhované **zavedenie inštitútu tzv. predbežného prejednania sporu** či ďalších zmien v rámci rekodifikácie civilného práva procesného, rovnako ako **vypracovanie zákona o justičnej štátnej službe,** prispejú k zvýšeniu transparentnosti a efektívnosti justície. Veríme, že už v priebehu jesenných mesiacov sa dostanú na verejnosť prvé návrhy na zmeny zákonov.

Napriek tomu, že Akčný plán prichádza s návrhmi pozitívnych opatrení, **absentujú v ňom konkrétne nástroje potrebné na dosiahnutie** mnohých z vyššie uvedených **cieľov**. „**Lepší prístup verejnosti k výsledkom kontrol**“ sa bez identifikácie a prijatia konkrétnych krokov stane len deklaráciou. Ak je jednou z úloh Akčného plánu novelizovať Trestný zákon a Trestný poriadok „priebežne“ ako je v dokumente uvedené, nebude možné objektívne zhodnotiť stav jej plnenia. **Zamedzovať vzniku konfliktu verejného záujmu s osobnými záujmami v oblasti používania dotácií** vnímame ako jednu z priorít. Avšak ak Akčný plán neprináša zároveň aj špecifické opatrenia, ako a dokedy toto uskutočniť, hrozí, že zámer sa minie účinku.

**Považujeme preto za dôležité** nielen indikovanie cieľov, ktoré majú prispieť k posilneniu právneho štátu, ale **predovšetkým špecifikovanie konkrétnych nástrojov pre ich dosiahnutie**. Nemenej dôležité je tiež stanovenie mechanizmov ich kontroly a vyhodnocovania. Vítame záujem vlády vyhodnocovať na pravidelnej báze stav plnenia navrhovaných opatrení, avšak bez nastavenia objektívnych a merateľných kritérií je efekt mnohých z nich otázny.

Záverom by sme radi zdôraznili, že pre reálne zvýšenie transparentnosti a predvídateľnosti legislatívneho procesu, elimináciu korupcie a systematické zlepšovanie súdnictva je vypracovanie Akčného plánu zo strany vlády pozitívnym krokom, avšak zatiaľ len deklaratívneho charakteru. **Za kľúčové preto považujeme prijatie konkrétnych a objektívne merateľných opatrení, ich úspešnú implementáciu v podobe legislatívnych zmien v čo najväčšej miere ešte v priebehu aktuálneho volebného obdobia, ako aj dôslednú kontrolu ich dodržiavania v ďalšej budúcnosti. Členovia Iniciatívy za vládu zákona budú preto so záujmom sledovať plnenie Akčného plánu na posilnenie Slovenskej republiky ako právneho štátu.**

**<u>O iniciatíve za vládu zákona („Rule of Law Initiative“)</u>**

Začiatkom roka 2014 sa podnikateľská komunita spojila, aby reagovala na otázky súvisiace s fungovaním Slovenska ako právneho štátu. Štrnásť (14) podnikateľských združení, zamestnávateľských asociácií a obchodných komôr založilo spoločnú iniciatívu, prostredníctvom ktorej podnikateľská komunita zaujíma odborné a vecné stanoviská k zhoršujúcemu sa stavu justície, vyššej miere korupcie a tolerancii k nej a nedostatočne systematickému a transparentnému legislatívnemu procesu na Slovensku.

<u>Hlavné oblasti iniciatívy:</u>

1. Transparentnosť a predvídateľnosť legislatívneho procesu
2. Korupcia ako negatívny a škodlivý faktor pre „značku Slovensko“
3. Transparentná a efektívna justícia ako pevný základ pre domácich aj zahraničných investorov

Bratislava, 8.7.2015